

§ 9

Underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019

Beslut

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2017 med inriktning 2018-2019. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan för förskola, grundskola och gymnasieskola, bilaga 3.
3. Utbildningsnämnden godkänner det uppdaterade funktionsprogrammet för grundskola, bilaga 5.3.
4. Utbildningsnämnden ska besluta om yttranden över remisser i planeringsprocessen för lokaler när förvaltningen avråder från genomförande eller vid andra frågor av principiell vikt.
5. därutöver tillägga:

Förvaltningens underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019 tar sin utgångspunkt i de strategiska områden som är viktigast för att förbättra skolresultaten för Stockholms elever och för att motverka segregationen effekter. Från majoritetens sida vill vi understryka att det är oroande att andelen elever med betyg F ligger kvar på en hög nivå. Därför måste skolans stöd till de elever som har de största utmaningarna följas upp, preciseras och utvecklas.

Utbildningsförvaltningen systematiska kvalitetsarbete – inklusive ett ännu mer strukturerat elevhälsoarbete, ledarskap och digitalisering – kommer att ha positiva effekter på skolans utveckling. Vidare tror vi att arbetet med att lyfta och stärka barns rättigheter är av vikt för lika livschanser. I vårt byggande av skolstaden Stockholm flyttar vi fram planeringshorisonten och ökar samordningen mellan stadens olika förvaltningar och bolag för att möta de utmaningar som följer av ett starkt ökande antal elever.

För att skolan ska klara av sitt kompensatoriska uppdrag och kunna sätta in tidiga insatser, är det av stor vikt att utveckla skolformerna fritidshem och förskola. En kvalitativ förskola och ett kvalitativt fritidshem kan vara avgörande för grundskolans möjligheter att ge alla elever en god kunskapsutveckling som grund för en framgångsrik gymnasieutbildning, vidare studier och ett rikt yrkesliv.

En stor utmaning de närmsta åren är den lärarbrist som finns i Stockholm liksom i övriga landet. Elevantalet blir större samtidigt som antalet pensionsavgångar ökar. Dessutom finns det ett underskott i hur många nya lärare som examineras. Majoriteten vill därför sätta fokus på utbildningsförvaltningens analys av kompetensförsörjningsläget och behovet av ett målmedvetet och

strategiskt arbete. Stockholms stad ska vara en pionjär på detta område.

Utbildningsnämndens har en viktig roll i att uppnå målen för stadens miljö- och klimatarbete, den sociala hållbarhetskommisionens rapporter med tillhörande rekommendationer är likväl viktiga underlag för budget och kommer beaktas i stor utsträckning inför kommande budget.

6. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 18 mars 2016, dnr 1.2.1-1210/2016.

Av nämndens underlag för budget 2017 med inriktning för 2018 och 2019 framgår de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden.

Utgångspunkt är analyser av förändringar i omvärlden samt av den egna verksamheten.

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål anges de viktigaste strategiska frågorna. Utmaningar och möjligheter som anknyter till dessa strategiska frågor beskrivs i ärendet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2017 med inriktning 2018-2019. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan för förskola, grundskola och gymnasieskola, bilaga 3.
3. Utbildningsnämnden godkänner det uppdaterade funktionsprogrammet för grundskola, bilaga 5.3.
4. Utbildningsnämnden ska besluta om yttranden över remisser i planeringsprocessen för lokaler när förvaltningen avråder från genomförande eller vid andra frågor av principiell vikt.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden Olle Burell (S) och ledamöterna Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) och Edith Ringmar af Forselles (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L), ledamoten Sara Jendi Linder (M), tjänstgörande ersättarna John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med gemensamma yrkandet från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Reservation

Sara Jendi Linder m.fl. (M), Lotta Edholm (L), John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
att därutöver anföra följande:

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot såväl budgeten som verksamhetsplanen för 2016 har vi därför skiljaktig mening även avseende inriktningen i budgetplaneringen för kommande år.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att kunna forma sina egna liv. En lyckad skolgång är varje ung människas bästa försäkring mot framtida utanförskap, och samhällets bästa försäkring för välbefinnande och utveckling.

Stockholms elever och lärare förtjänar en skolpolitik sätter fokus på kunskap och där politiska beslut och prioriteringar strävar efter att förverkliga och fördjupa detta. Tyvärr verkar den socialdemokratiska majoriteten välja en annan väg.

Förra årets löneutrymme gav inte Stockholms lärare någonting alls utöver avtalet. Det är oacceptabelt. Forskning har visat att läraren är avgörande för elevernas resultat. Kvaliteten på skolan kan helt enkelt inte bli bättre än kvaliteten hos dess lärare. Därför är det oerhört viktigt att ha en plan för att ytterligare höja skickligheten hos våra lärare. Att höja läraryrkets status och attraktivitet är vitalt för att öka kunskapsresultaten hos Stockholms elever, och lönen är en väldigt viktig del i det arbetet. Om inte majoriteten tar sitt ansvar för att höja lärarlönerna och förbättra karriärmöjligheterna för lärare – särskilt på skolor med tuffare utmaningar – kommer vi inte att klara lärarförsörjningen och inte höja kunskapsresultaten.

Det behövs också ett fortsatt arbete inom förvaltningen och inom varje skola för att se över arbetssätt och rutiner i syfte att minska den administrativa arbetsbördan och frigöra tid till förberedelse, genomförande och efterarbete av undervisningen. Läraryrket måste fortsätta att stärkas om Stockholms skolor ska kunna klara att möta framtidens utmaningar med en stärkt undervisningskvalitet.

Bristen på trygghet och studiero är en av skolans absolut största utmaningar. Det räcker med att titta på de enkäter som Stockholms elever får fylla i varje år för att konstatera detta. Mer än hälften av stadens åttondeklassare uppger att de inte har arbetsro, och fackförbunden efterfrågar tydligare ordningsregler. Om hur man ska komma tillrätta med dessa problem står tyvärr väldigt lite i budgetunderlaget. Utbildningsnämnden är ansvarig för att staden tillhandahåller ett tillräckligt och adekvat stöd till skolorna för att de ska kunna upprätthålla ordning och studiero. För att kunna upprätthålla lugn och ro behövs tydliga befogenheter för att kunna ingripa om det ändå blir oroligt, stökigt eller hotfullt i skolans miljö. Förutom att stök tar tid från undervisningen är det tyvärr också en optimal grogrund för kränkningar och mobbning. I trygga klassrum däremot kan alla elever få möjlighet att lära sig. Det måste nu bli högsta prioritet för majoriteten att ge alla elever studiero.

Skolresultaten mellan enskilda skolor skiljer stort. Det konstateras i rapporten Skillnadernas Stockholm att socioekonomiska förutsättningar har betydelse för skolresultaten och att skillnaderna i betygsnivåer mellan till exempel Bromma och Rinkeby-Tensta är stora. I det föreliggande budgetunderlaget beskrivs det fria skolvalet som en faktor som förstärker segregationen. Det är en problembeskrivning vi inte håller med om, tvärtom. Genom det fria skolvalet ökar blandningen av elever i många skolor och varje år lämnar tusentals barn och unga den egna stadsdelen för att gå i skola i andra delar av staden. Genom att kunna välja en annan skola en den som ligger där man bor ökar möjligheterna att bryta segregationen.

Majoriteten vill istället bryta segregationen genom att etablera så kallade gymnasiekluster. Det ska, enligt budgetunderlaget, skapa nya mötesplatser för elever med olika bakgrund och intressen, vilket motverkar segregation och sortering av elever, vilket är vad det fria skolvalet åstadkommer redan idag. Vi får fortfarande ingen större klarhet i var dessa utbildningsfabriker ska ligga och siffrorna för lokalkostnader är redan oroande.

Förvaltningen varnar i föreliggande underlag till budget för att 58 % av de beräknade lokalkostnadsökningarna inte inryms inom prestationsökningen och alltså måste bekostas på annat sätt. För 2017 handlar det om 94 miljoner kronor, för 2018 om 19 miljoner kronor och för 2019 om 85 miljoner kronor som behöver tas ur

skolornas resurser för undervisning. En sänkt skolpeng är inte bara illa för undervisningen, utan innebär också att det inte finns utrymme för särskilda satsningar på till exempel lärarlöner framöver. Förlorarna är Stockholms elever, lärare, skolledare, och föräldrar.

Andelen förskollärare har sjunkit och är nu cirka 35 % i kommunal verksamhet, jämför med ca 39 % år 2014. Det är oroande siffror, vi vet att en hög andel utbildade förskollärare ger högre kvalitet. Stockholms befolkning ökar i rekordfart och förväntas fortsätta göra det, samtidigt som alldeles för få förskollärare utbildas. Stockholms stad måste arbeta aktivt med att utbilda fler barnskötare till förskollärare, och försöka behålla de förskollärare man har.

Arbetet med mottagande av nyanlända elever är med angeläget än någonsin. Stockholms skolor måste fortsätta arbeta för ett bättre mottagande av nyanlända elever. Det är centralt att förberedelseklasser kan startas på fler skolor över hela staden och att vägen in till ordinarie klass, med ett individuellt anpassat stöd till varje elev, blir kortare.

Till sist kan vi konstatera att problemen med sjukskrivningar befaras fortsätta öka även vad gäller utbildningsförvaltningen. Sjukskrivningarna är ett stort problem i hela Stockholms stad och något som den rödgrönrosa majoriteten måste ta krafttag för att komma tillrätta med.